

Književne novosti.

Ljudevit Gaj 1809—1872. Ob njegovi stoletnici spisal dr. Fr. Ilešič. Ponatisk iz „Slovenskega Naroda“. V Ljubljani. Tisk „Narodne tiskarne“. 1909. — Brošurico, katere cena se nam ni naznanila, diči slika velikega Ilira.

Knjižnica „Narodne založbe“ v Celju. I. zvezek. Založila in izdala „Narodna založba“. V Celju 1909. Tisk „Zvezne tiskarne“ v Celju. Ta zvezek prinaša v prevodu dve povesti slavnega Gogolja, in sicer „Strašno maščevanje“, poslovenil I. A. Glonar, in „Nos“, poslovenil Gregorij C. — Cena zvezku je 80 h, po pošti 90 h.

Dr. Jos. Tominškove grške učne knjige v slovenskem jeziku. — a) Grška slovnica. Spisal dr. Jos. Tominšek. V Ljubljani 1908. Založila Katoliška bukvarna. Natisnila Katoliška tiskarna. Cena 3 K — 176 str. — b) Grška vadnica. Za svojo grško slovnico sestavil dr. Jos. Tominšek. V Ljubljani 1908. Založil knezoškof. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu. Natisnila Katoliška tiskarna. Cena 3 50 K — 202 str. — c) Ksenofontov slovar (k dr. Karla Prinza Izboru iz Ksenofonta). Priredil dr. Jos. Tominšek. S 26 podobami. Dunaj 1909. Založil F. Tempsky. Cena vezani knjigi 2 K. 106 str. — Tako imamo končno tudi za grški pouk na naših gimnazijah slovenske učne, oz. pomožne knjige. Treba je le še večjega slovarja, ki pa se, kakor vemo, tudi že sestavlja; tako bo v par letih v vsem poskrbljeno, da se bo poučevala grščina s pomočjo slovenskega jezika lahko v vseh treh razredih. A podlago tej velevažni preosnovi naših gimnazij je položil vsestransko marljivi šolnik dr. Tominšek. Pred dvema letoma je naučno ministrstvo odredilo, da se sme odslej poleg drugih predmetov tudi grščina poučevati s porabo slovenskega učnega jezika. Toda odredba bi bila ostala za dalj časa mrtva beseda, če bi se ne bil našel mož, ki se je nemudoma poprijel dela in v enem letu dovršil prvi dve elementarni knjigi, slovnico in vadnico. Ni naš namen, podati na tem mestu meritorno oceno imenovanih knjig; ta sodi v strokovne pedagoške liste. Tudi bi bilo še prezgodaj ocenjevati metodiško vrednost, dokler niso knjige po praktični porabnosti v šoli splošno preizkušene. Toda za sedaj smatramo za svojo dolžnost, da poudarimo tu pomembno pridobitev, ki je nekak mejnik v razvoju našega srednjega šolstva. Pred približno 30 leti se je pričela poučevati latinščina v slovenskem jeziku in predlanskim so na šentviški gimnaziji (takrat na državnih zavodih še ni bilo dovoljeno) uvedli slovenščino tudi pri grškem pouku. Od lani pa poučujejo tako tudi na štirih kranjskih drž. gimnazijah. Obe osnovni knjigi, slovnica in vadnica, sta se, kakor sodijo učitelji, ki so ju rabili prvo leto pri pouku, prav dobro obnesli; saj pa nudi tudi vadnica premišljeno izbrano in metodiško stopnjema urejeno štivo, razdeljeno na 150 vaj. Kako razborito je snov zgrajena, kaže že to, da je na pr. že 13. vaja enotno zaokroženo berilo o Krezu. Po preteku enega meseca torej že lahko čita tretješolec celoten grški sestavek. Poleg običajnih stavkov, kakor so potrebni za vežbanje v oblikoslovju, imamo v vadnici več enotnih beril, posebno takih, ki so učencem po vsebini jako primerna in bolj ali manj že iz slovenskega in latinskega štiva znana, na primer: Žabjemišji boj (vaja 33.), Pepelčica (vaja 34.), Heraklej na razpotju (vaja 44.), Oslova senca (vaja 66.), Odisej in Polifem (vaja 67.), Popotnika in medved (vaja 77.), Sloga jači (vaja 79.), Polikratova sreča in nesreča (vaje 97. do 101.), Lažnivi Kljukec (vaji